

Lo Somatenó

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XV

Reus Divendres 10 d' Agost de 1900

Núm. 3.637

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerías d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografía Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

Redacció y Administració

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 1.500
n provincias trimestre. 3.500
Extranjer y Ultramar 7.000
Anuncis, a preus convencionalis.

Farmacia Serra

12 ANYS

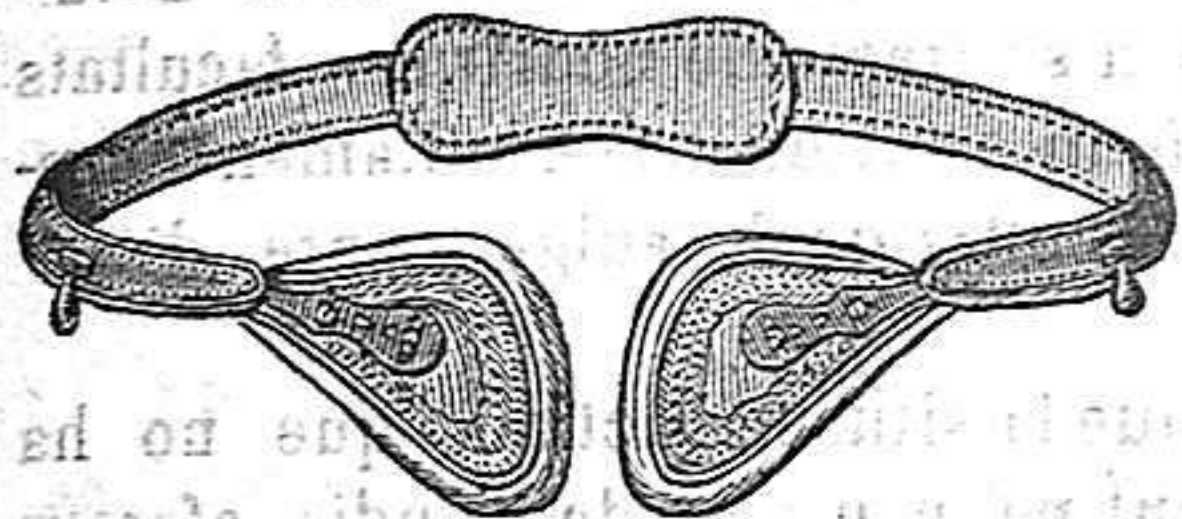
de continuadas curacions y d' una acceptació general, son las millors probas pera demostrar que

XAROP SERRA

es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sia tota classe de

TOS

La que paga més contribució de la provincia.

IMPORTANTÍSSIM

als herniats (Trencats)

Lo que acredita a una casa de comers no son precisament las alabansas inusitadas ni 'l reclám de falsos remittits y certificats, medís molt empleats en las grans capitals; pero aquí, ahont tots nos coneixém, sols los fets ab sa incontrastable elocuencia assentan las reputacions; per aixó aquesta casa s' enorgulleix d' haver fet de cada comprador un parroquí y de cada parroquí un propagandista entusiasta.

Son molts los que han acudit a consultar-me creguts d' estar herniats (trencats) y fet lo regoneixement s' han convenut de lo contrari.

La opinió dels senyors facultatius d' aquesta comarca respecte al meu establiment «La Creu Roja» y 'ls set anys de práctica en la casa Clausolles de Barcelona, son garantías que no olvida 'l públich.

Braguers de tota classe lo més práctic y modern pera la curació de las hernias

Especialitat en braguerets de cautchuc pera la completa y prompta curació dels tendres infants.

Elastichs omoplátics pera evitar lo carregament d' espalllas.

Faixas hipogastricas pera corretgir la dilatació y abultació del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurgiá especialista en lo tractament de las hernias.

ESTABLIMENT LA CREU ROJA PLASSA DE PRIM.-REUS

L' ADVOCAT

D. RAMON VIDIELLA Y BALART

ha traslladat son despal al pis primer de la casa número 1 (bis) de la Plassa de Sant Francesch; cantonada al carrer del mateix nom.

Secció doctrinal

Las lluytas socials

La extensió y gravetat cada dia creixent dels problemes socials qu' amenassen pertorbar seriament la marxa progressiva de la Humanitat, exigeixen la revisió dels fonaments filosóficis dels actuals principis de la propietat, sobre 'ls quals reposa en equilibri inefable la organizació de la societat moderna.

La Humanitat en tots los temps, a pesar dels seus ideals de justicia, ha consagrat la fórmula de «la vida es una lluyta», y si bé ab lo transcurs dels sigles ha mudat per aixó la essencia del fenómeno social y ha seguit proclamant la superioritat del fort sobre 'l feble. Encara que 'l instrument de lluyta sigui de major noblesa y de categoria ontològica més alta, 'l us que se li dona, la lluyta, té la mateixa brutalitat, lo mateix caràcter de conflicte entre forssas oposadas, y porta 'l mateix segell de veritable injusticia.

La ciencia dels nostres temps ha trobat també per tot lo món orgánich que «la vida es una lluyta», y aquesta fórmula qu' es expressió d' un conjunt de fets naturals, ha sigut aixecada a la categoria de *lley universal*, trascendent a las individualitats y a las colectivitats humanas.

Mes, avants de procedir a n' aquesta generalisació, calia estudiar més a fons a la Humanitat y tenir en compte si en ella 's presenten també fets naturals que contradiguin ó modifiquin la pretenguda lley. Y está clar que 'ls hauriam trobat. Los fets naturals que 's desenrotllan en la conciencia humana son també fets naturals, tant ó més dignes d' atenció que 'ls altres. Y aquestos fets proban ab tota evidencia que la conciencia de la Humanitat s' oposa a la lluyta entre sos individuos y entre las sevas colectivitats.

La Humanitat ven ab goig tota conquesta feta a la naturalesa, y 'l domini sobre las forssas brutas qu' en aquesta s' contenen; mes, se revolta ayrada y llensa

un espontani y franch crit de protesta quan, d' un modo ó la maldat humana, sigui per maldat, inconscient y consentida, sigui per convencionalismes arrellats fills de defectuosa organizació social, lo combat té lloch entre sers dotats de rahó y de la desfeta n' resulta una víctima humana. No podia ser d' altra manera, puig la Humanitat, conjunt de sers sensibles, reb y percebeix los dolors individuals y plens del anhel de viure, sent lo naturalíssim horror al suicidi.

D' aquí la pietat pera 'l vensut; d' aquí que 'l altruisme sigui una virtut y no un moviment pertorbador y antisocial; d' aquí que la devoció al prepotent no sigui pas una deguda servitut al éxit, sinó un acte d' inconciencia pública. Quant la Humanitat medita y mesura las accions del vencedor en las lluytas socials, troba sempre més motius de dol que de plascença satisfacció; pochos son los ídols que restan fermes y drets y resisteixen lo rosech del análisis.

En lo si de la Humanitat se troban, donch, en pugna, una *condició de vida* que la porta a combatre y un *esperit de justicia* que nega 'l combat entre consensibles y 'l restringeix a efectuar-se ab la naturalesa que 'ns volta.

La propietat es lo fruyt directe de tota lluyta humana, tant si aquesta lluyta té lloch contra 'l món intel·ligent, com si deixa per vensuts a altres sers humans; per aixó, com he dit avants, lo concepte filosófic s' ha de revisar, puig es origen y sosteniment de grossas monstruositats, de las quals los problemes socials n' están plens a curull.

Jo 'm limitaré a indicar la suprema conveniencia de fer, tart ó d' hora, aquesta revisió; pro 'm guardaré pla bé de comensar la feyna que tan colossal esfor requereix en aquells que la vulgin emprendre.

Lo que faré será insistir sobre 'l caràcter antinatural, dintre de la Humanitat, de la lluyta entre sers humans, sigui aquesta lluyta de la mena que 's vulgui; a pesar de que la mateixa Humanitat encara l' accepti y proclami com a lley d' un fatalisme desconsolador y d' una necessitat y conveniencia universalment regoneguda.

Ni la lluyta a bras, ni las de a má armada, ni la lluyta de guent blanc y de traydorías, ni la competencia comercial, ni la oposició entre 'l capital y 'l treball, ni la explotació de las rasses, ni la de las colectivitats, ni la dels individuos; no, cap mena d' energia gastada en detriment d' una fracció de la mateixa Humanitat, cap conflicte y violencia, productors

de ruina y de mort, entre sos elements; res d' aixó entra dins de lo *natural*, y per ser *natural*, *just*, y per ser just, té caràcter d' absoluta necessitat y mereix 'l acatament del humá respecte.

Ni 'l us de la inteligencia la abona en cap manera; puig es la bestialisació del intel·lectualisme emplear las altas facultats humanas en feynas destructoras, pera quinás los sers menos nobles que nosaltres hi utilisan la forsa brutal de las dents y de las urpes, única que tenen. No está pas en la categoria de las forssas empleadas, la nobilitació y la justicia dels actes; ben al revés d' aixó, com més alta es la dignitat s' arriba al objecte proposat, si aquest ja de si mateix fereix de dret un orgue ó altre del cos social.

Es una mentida que *la vida d' un home exigeixi la lluyta ab un altre home*, ni la vida d' una societat, la lluyta ab altres societats; es una mentida *lo dret del més fort*, tant si ho es en lo terreno físich, com si ho es en lo económic, ó en lo intel·lectual. Si no hi ha aixó, que tingui la Humanitat la franquesa de proclamar una moral nova y ben ampla; qu' esborri d' un plegat tots los códichs que n' diu de justicia, pro que deuria dirne d' *excepció* y se subjecti sense protesta a las imposicions de la imperiosa brutalitat, més ó menos intel·ligent.

Si ha d' ésser tolerable y licit y honrat que un comerciant poderós ensorri ab la empenta de las sevas especulacions a altres comerciants, obligantlos a tassar l' agre pa de la miseria y portantlos a la desesperació y a la mort; si ha d' ésser tolerable y licit y honrat que 'l bolsista tingui medís per estar al corrent dels cambis financers avans que un altre y a gratient li vengui ó li compri uns papers a un preu que ja no tenen, de lo qual n' ha de resultar lo propi engrandiment a costa de la ruina agena; si ha d' ésser tolerable y licit y honrat lo treballar una fortuna en molts pochos anys, valentse del penós treball de miserables jornaleros que, portats per la dura necessitat, han degut d' acceptar forssosament un sou mesquí, ab lo qual se moren poch a poch ells y 'ls seus fills; si ha d' ésser també tolerable y licit y honrat que las societats obreres de resistencia aprofitin las ocasions pera convertir-se, si poden, d' explotats en explotadors; si tot aixó ha d' ésser licit, honrat y tolerable, com per tals hi passen cent y cents crims de lesa Humanitat, que la mateixa Humanitat, quan hi pensa fredament, los rebuixa plena d' horror; si ho ha d' ésser, obrim de bat a bat las portes dels presiris y deixém en llibertat a tots los qu' en *injusta* reclusió purgan lo delict de haver empleat la forsa dels seus punys ó del seu cervell en la lluyta per la vida contra altres semblants seus. Per qué preocuparnos dels vensuts? Los morts, al fossar; los robats, que robin quan puguin; los estafats qu' acceptin, per tontos, per la seva *debilitat cerebral*, l' escarni de la societat; dignifiquém, com es degut, als vencedors, y en pau ab nostra conciencia y ab la conciencia universal.

La Humanitat va regoneixent que es un crim la lluyta brutal de la forsa física; per aixó puneix al delinquent si l' atach es individual y llensa sas malediccions contra 'ls pobles y las rasses que tal lluyta promouhen. Però, estich segur que, encara que tardi, algun dia ó altre renegarà també de la lluyta económica y científica a las quals avuy s' entrega y a las que concedeix sas alabansas, per veure en ellas forssadament imprescindible de sa propia existencia.

La moral cristiana es ben cert que ha lograt cristianitzar-se en lo cor dels homes de tots los païssos co-

neguts, precisament perquè es la fórmula pràctica d'aquesta llei natural que desperta la revolta en la consciència humana, davant d'una lluita entre consemblants. Aquesta mateixa moral, al assegurar que 'ls últims seran los primers'; al beatificar als «presos» y al enlayrar als «pobres d'esperit», ha posat verdaerament las fitas d'una justícia soberana, d'aquella justícia que 'ls pobles cercan endebedades, per haver trencat los «lassos de la germanor» y per haverse llessat ab una ó altre forma á la empresa de ferse mal mutuament.

Lo Cristianisme signá á la Humanitat, ab espléndida clarividencia, le punt culminant d'un suberpedifici que s'havía de construir demunt las runas d'un vell mon y d'una organizació social corcada. ¡Llástima que en lo transcórrer dels sigles no hagi trevallat ab mes dalit per acabar una obra tan hermosament comensada! ¡Encara estém com avans y tot está per fer!

Los ideólochs que han vingut mes tart, los moralistas y reformadors apareguts després, particularment los perteneixents á las modernas escoles sociològiques, han errat obertament de camí y s'han allunyat de la solució d'una manera llastimosa. A la moral cristiana, verdadera y justa á tot serho, han oposat una moral que resulta practicament odiosa, egoista y sens entranyas. Pera seguir los seus consells hauria la Humanitat d'esbossinar la propia consciencia; puig se li diu que armada de totes armes, com més «intelectuals, millors», pera una lluita formidable, ajunti als individus en esquadrons del treball, en colectivitats de productors y de consumidors, en associacions de gran empresa y de gran potencia, que 'ls pobles febles s'apleguin pera combatre als forts, que las nacions s'amaneixin pera rebre las investidas de las altres nacions y á embestir á las que puguin. En mitj de la general conflagració, ictiom s'ha de cuydar de ferir ab feresa despistada, y, si pot ser, de mort, al enemich que se li posi pel davant, puig de no ferho, tingui la seguretat de que li costará la vida; los cayguts que siguin potejats, y ensorrats pera sempre los que en la seva impotencia llessan clams de misericordia.

Aixís los moralistas moderns, ab tota la seva bona fé, pera fugir del desequilibri social, amaneixen los tronjollaments furiosos; pera curar los mals de la injusticia, mitj feta ab inconsciencia, preparan los excessos d'una injusticia implacable, comesa á gratient y ab refinaments de mala voluntat; sembran vents y pensan apayvagar tempestas; somian en aixecar á las societats de la infelicitat present, y, sense volerho, las ensorran cada vegada més en las negrors d'un pervindre encare més plé de desgracias, dificilment reparables.

Que s'organisin associacions de resistencia, societats cooperativas de producció y de consúm, que 's fassin colectivitats ab comunitat de bens, que 's nombri al Estat administrador general dels interessos de tots los ciutadans, que 'l socialisme obtingui la solidaritat dels elements afins, tot aixó no servirá pera res de bó; fins será pitjor que l'actual, puig porta un peccat d'origen y está cent lliguas allunyat de la justícia que la Humanitat sent remoures en las entranyas. Los problemas socials seran transferits dels individus á las colectivitats; la lluita no será al detall, sinó entre grossas masses. Quan algún dels combatents caygui vensut, lo fet revestirá grandiosas proporcions y 's presentarà ab los caràcters d'una extensíssima calamitat pública. Lo conflicte restará en peu, prenyat de clams de dolor y d'amenassas rabiosas.

No obstant; cal confessar que aytais efectes no vindrían prompte; aixís semblants modificacions socials tindrían lo doble valor de porter un retardament un cert temps de respiro á las cuestiones que están enverinadas y porten camí d'estarho en més alt grau, y d'altre part ensenyarian en lo terreno práctic que la Humanitat no ha de fiar la seva estabilitat en ideals il·lògics. Com á medi, pera apayvagar la situació difícil del present y pera tenir davant nostre lo temps que requereix l'estudi sério d'una nova reorganización social, es perfectament acceptable y molt convenient lo fomentar tant com se puguin aquestos moviments d'agrupació de forsas y d'interessos humans. En aquest sentit s'ha de treballar, mes ab lo ben entés de que no 's cerca ab aixó una solució definitiva, sino que aquesta solució s'ha de trobar més tart, y per lo tant s'ha de preparar degudament, revisant d'arrel tota la organizació social, fins á obtenir la formal y universal declaració de que «tota lluita entre sers intel·ligents es injusta, y, per lo tant, cilicita y punible».

Si hi ha que tornar enrera, á la moral cristiana; porque las civilizacions han vensat per una via dolenta, y avuy, millor que en lo temps passat, podém fernos càrrech de la equivocació soferts.

Ample es lo mon y rica la naturalesa pera que l'eforsumá pugui emplantarse en froyts de benhauransa; no 'ns cal pas malgastar nostras energias en produhir lo mal dintre de la Humanitat mateixa, ferintla en la intimitat dels seus sentiments. ¡Ab quin dret y en nom de quina justícia puch jo aixafar sota 'l meu peu als que 's trobin mancats de las mevas forsas? ¡Per que pera viure jo ab esplendidesa, haig de deixar derrerer meu un rastre de sanch, de dolors ó de miserias?

No 'n dubto pas de que temps á venir la Humanitat cercará de veritat en la justíssima moral del admirable sermó de la montanya la pauta d'una nova organizació y un concepte més fundament filosófic de la propietat, ab lo que trobará definitiva y solidament resolt lo gran problema de la societat humana; puig aquest problema es fill de las lluytas entre sers intel·ligents, y aquestas lluytas haurán passat á la categoria d'aberracions punibles y de bestialitats execrables.

G. ESTRANY.

La ensenyansa del Estat

Fixemnos en la Segona enseyanza, qu' es la que ab més propietat pot calificarse de educació, puig en ella 's forma (hauria de formarse) l'esperit del jove. Mirém en torn de nosaltres, no sols á casa nostra, á tots los paissos de rassa llatina; parém l'orella á las queixas dels pares y dels professors de bona fé; llegim las memorias anyals que publican alguns Instituts; fem atenció á las censuras que als mateixos rectors d'Universitats mereixen los reglaments que avuy s'istilan, y vegém després qui será tan cego que no vegi com baixa més cada dia 'l nivell de la Segona ensenyansa, y se n'ha d'escruixir tothom que pensi com se forman los homes de demá.

Lo doctor Letamendi ja 's queixava, als pochos anys de la revo ució, del mal preparats que li arribavan los alumnes al sortir del Institut. ¡Y quant no havém baixat desde allavors!

Molt s'ha escrit pera esbrinar las causas d'un mal tant de playner per tothom qui estimi á son país. No obstant, queda molt pera dir. Lo mal reconeix una porció de concausas, empero al primer cop d'ull se fa patent que las més próximas son duas: primera, l'instabilitat dels plans escolars subjectes á constants reformas, y segona, l'excessiu número de materias que en la Segona ensenyansa s'inclouhen.

No crech que ningú arribi á negar lo funest influhir que en la decadencia de l'instrucció deu haver de tenir aqueixa movilitat febril dels reglaments y plans d'estudis, que en tots los Estats llatins d'Europa y América amenassa acabar ab l'instrucció pública. En lloch, emperó, passa lo que á Espanya. ¡Mirin que en cinch anys, sis plans d'estudis!... ¡Si 'n representan de malendres, de desgavell y viciació dels organismes de l'enseyanza! ¡Si 'n deuen estar de mals los reglaments que ab tants pegats y curanderos no troban salut ni sossego!

Al menys esperessin á veure l'efecte dels remeys; pero... res d'aixó, las reformas s'empenyen l'una á l'altra; lo nou plan critica indefectiblement als anteriors, prova patent de que tots son pitjors.

Lo que ab aquesta febril agitació se posa be de relleu es l'absoluta ineptia del Estat en materias d'educació, ja que si alguna fi persegueix, se veu que no sap atenyel, donchs muda cada punt de direcció com esmaperdut.

No menos part de culpa té l'excés de materias.

A mida que 's van dividint las assignaturas, creix á proporció 'l punt del mestre en donar importancia á la que esplica, y vinga inflar pedants com en los programas, y fer creixe las obras de text. «Si 'l jove pogués sapiguer tots aquets llibres, deya un Rector, sería un sabi»; pero també deya que com aixó 'l temps no ho permetia, havian de deixarse llessons no explicadas y al cap de vall tota aquella atuidora balumba se resolia en un mosáich de nocions sens nexxe ni relació que las privi de liscar sens deixar rastre per la memoria del alumne.

En lo plan que acaba de donar á llum lo nou ministre d'Instrucció Pública, se cursan 9 materias lo primer y sisé anys, 7 al segón, 8 al tercer y 9 al quart y quint anys! ¿Es aixó racional? ¿Qué 's pensan que pot donar lo cervell d'un adolescent subjecte á tanta diversitat de materias? Una de dos: ó l'atrofia si l'atenció es forçada, ó un olvit prompte si tot se fia á la memoria, deixant de confesar la inteligencia. Volían que 'l jovent sapigués una mica de tot y s'ha lograt que no sápigua gota de res.

En bona fé no arribém á comprendre que encara hi hagi qui sostinga que al Estat incumbeix la su-

prema direcció de l'enseyanza, ni que 's parli de la missió educativa del Estat.

¿D'ahont li ha de venir? ¿Está per ventura en possessió de la veritat per arrogarse 'l magisteri? Hem vist que 's deixa portar de qualsevulga vent de novetat, senyal de que no té (ni 'n pot tenir) paula ni criteri respecte al número d'anys que ha de durar la ensenyansa secundaria, que varian entre 5 y 7 en poch temps, ni en quant á las materias que ha de comprendre, ni sobre la importancia y extensió de cada qual, ni referent al método y ordre més adequat á la capacitat dels alumnes. Aquí teniu tota la Pedagogia del Estat, ¡digne peadant de la administració, de la sanitat, de la marina, del Estat, etc. etc.

¿L'Estat que no pot fer un barco, un pont, un canal ab las mateixas condicions que una empresa particular, l'Estat que 's vea obligat á arrendar en lloch d'administrar, y que si més no arrenda es porque te moltas bocas per tapar, l'Estat volen que sápigua fer quelcom més difícil que un pont ó un barco, com es lo formar l'esperit del adolescent, que tal y no altre es l'objecte de la Segona ensenyansa?

¿Será cosa tan baladí lo coneixement de la naturalesa del noy, quan se tracta de nodrir sas facultats per encaminarlas á un estat de desenrollament desde 'l qual puga emprendre qualsvulga genre d'estudi?

Som de parer que la situació actual, que no ha de mudar certament pel nou plan de estudis, ofereix verdadera gravetat y será pera la generació que puja font inagotable de desgracias; y per lo mateix voldriam que tothom treballés dintre l'esfera de son poder, contra la acció absorbent y paralisant del Estat en materias d'enseyanza.

Cal que 's compregui be que del Estat no 'ns pot venir lo remey.

J. BLANCH Y BENET.

Canonja, julio de 1900.

CRÓNICA

Qualsevol que siga 'l número de senyors regidors que avuy se reuneixin aquest cap-vespre celebrará l'Excm. Ajuntament la sessió de segona convocatoria corresponent á la present setmana.

Lo de sempre.

Llegim en un confrare de Tarragona:

«Continuas son las queixas que rebém de quantas personas se veuen obligadas á viatjar per la línea del Nort, especialment per lo que 's refereix als yagons dels trens que, tant en hivern com en istiu, reuneixen las més dolentas condicions que pot imaginar lo lector.

Pero com aqueixas empresas son massa poderosas pera ferlas entrar en rahó, creyém innecessari aixecar la veu contra ellas, ja que res es de suposar conseguirém.»

Segons noticias, en la important vila de Falset s'están preparant grans festas pera 'ls dias 14, 15 y 16 d'aquest mes, en que celebra dita vila sa festa major.

Un de dits dias seran colocadas en la iglesia parroquial dos campanas recentment construhidas, benehint las mateixas l'excelentíssim senyor Arquebisbe d'aquesta diócesis, que 's trasladará allí pera dit objecte, segons diuhen.

Lo recaudat en lo dia d'ahir en l'Administració de consums per diferentes especies puja á la cantitat de 850'53 pessetas.

Se diu que dintre de pochos dias tindrà lloch en la Audiencia de Tarragona la vista de la causa incoada per lo Jutjat de primera instancia del partit de Reus, contra 'ls processats Baldomero Sedó Virgili, Miquel Salvadó Fontcuberta, María Vidiella Prous, Concha Salvadó Vidiella y María Piqué, per los suposats delictes de mort—comés en la persona de Teresa Salvadó Vilanova—y 'ls de falsetat y robo, quin fet succehí en la vila de Montroig.

De la defensa dels processats n'están encarregats los lletrats senyors Sol y Ortega, del Colegi de Barcelona, y 'ls del d'aquesta senyors Guasch, Ventosa y Galán.

La acusació pública estará representada per lo fiscal de S. M. senyor Creus y la privada estará á càrrech del senyor Nougés.

Per persona arribada del Brasil sabém que s'ha creat dintre del Cassino Espanyol de la ciutat de Rio Janeiro una agrupació catalana, quel fi principal es lo de fer revivre en aquella llanyana terra las costums

del nostre país y dedicarse al conreu y foment de les arts y de les lletres catalanas. Com a inauguració de dita Agrupació s' prepara pera 'l dia 8 de Setembre vinent, festa de la Mare de Déu de Montserrat, una vetllada literaria y musical en la que s'executaràn y s' llegiràn treballs d' autors catalans y s' hi estrenarà la secció dramàtica de la agrupació que representarà obras catalanes exclusivament. S' hi ballaràn en la esmentada vetllada 'ls balls típics de la nostra terra; haventse ademés imposat á tots los socis la obligació d' assistir á la festa, com á tots los actes oficials que en lo successiu celebri la agrupació, ab la típica gorra catalana y ostentant l' escut de Catalunya. En tots los actes oficials, aixís com en los documents de la nova agrupació, l' únic idioma admés es lo catalá, en lo qual s' han redactat ja 'l Reglament, los rebuts de mensualitat y demés documents de la agrupació. Als fundadors y en general á tots los socis de la agrupació catalana 'ls transmetém la més coral enhorabona per lo molt que s'afanyan en mostrar l' entusiasme y amor que senten per la seva Patria.

Lo passat mes de Juliol ha sigut lo més calorós del present sigle. Las temperaturas de 34°, 35°, 36°, 37° y 38°, y la mitja de 28° han sigut, en opinió de Mr. Camilo Flammarion, funestas pera la salut pública, la horticultura y la vegetació.

En lo tren exprés d' ans d' ahir tarde varen sortir de Barcelona cap á París pera visitar la Exposició, los obrers aragonesos, mallorquins, valencians y catalans, en número de 73.

Van anar á despedirlos á la estació, lo Governador civil que 'ls va dirigir la paraula, y una comissió del Foment del Treball Nacional, presidida pel senyor Passarall. Aquest també 'ls va dirigir la paraula.

Lo Foment va obsequiar á cada un dels obrers, ab una cistella en la qual hi havia: un plat, un cobert, pa, dos ous durs, un tira-buxó, una racció de badella fiambre, pernil dols, poliastra rostit, formatge, una truyta, mitja ampolla de vi d' en Bosch y Alsina, un quart de litre de Xampany d' en Tosth Fusté, un quart de litre d' anís del Mono, y un vuyté de litre de conyach Baqué.

Los obrers marxaren molt satisfets de la despedida que 'ls van fer, donant las gracias al Foment per son regalo.

Oh malalts que patiu!

Recobreu la alegría, donchs en pochs dias recobreu la salut encarque sia lo mal crónich de més de vint anys.

Pera més detalls llegeixis en 4.ª página Miraculosos confits ó Inyección anti-veneréos y Roob anti-sifilítich COSTANZI.

Seccló religiosa

Sant d' avuy.—Sant Llorens.
Sant de demá.—Santa Susana.

Seccló comercial

Bolsi de Reus

CARRER MONTEROLS, 27.

Cotissació á Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir.

Table with 3 columns: Location, Price, and another Location. Includes Interior, Colonial, Orenses, Norts, Alicants, Filipinas.

PARIS MADRID

Table with 3 columns: Location, Price, and another Location. Includes Exterior, Paris, Interior, Londres.

Se reben órdes para operaciones de Bolsa Compra y venta al contat de tota classe de valores cotissables de Bola. Descompte de cupons y compra de monedas de tots los paissos.

J. Marsans Roi

Representant, Joaquim Sociats

CARRER SANTA ANNA, 26.

Cotissació á Barcelona á las 4 de la tarde del dia d' ahir.

Table with 3 columns: Location, Price, and another Location. Includes Interior, Amortissable, Colonial, Cubas 1886, Cubas 1890, Filipinas, Exterior París.

GIROS

Table with 3 columns: Location, Price, and another Location. Includes París, Londres.

Órdes de Bolsa para Barcelona, Madrid y París.—
Compra y venta al contat de tota classe de valores.—

Descompte de cupons.—Compra de monedas d' or y bitllets de tots los paissos.—Giros sobre Barcelona y Madrid.

Cambis corrents

en lo dia d' ahir donats per la Junta Sindical del Col·legi de Corredors de Comers de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

Table with 3 columns: Location, Diner, Paper. Includes Londres 90 dias fetxa, París 8 dias vista, Marsella 90 dias fetxa.

ACCIONS

Table with 3 columns: Company Name, Diner, Paper. Includes Gas Reusense, Industrial Farinera, Banc de Reus de Descomptes y Prestams.

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 8.

Cap.

Despatxadas

Pers Rossas, llaut «Santa María», ab tránzit.

Anuncis particulars

RECADER DIARI

DE REUS A BARCELONA.

EDUART ARGEMÍ, te 'l gust de participar al públich en general y á sos amichs en particular, que fa 'l viatge diari de Reus á Barcelona y vice-versa.

S' encarrega de tota classe de recados y comissions á efectuar ja sia á Barcelona ja en alguna de las estacions de la vía de Vilanova ahont te corresponsals.

Hora de sortida de Reus, 4'35 matí.

Id. d' arribada á Reus, 5'35 tarde.

Los encarrechs son entregats á domicili segons se desitji.

A Reus dirigirse al carrer de Llovera, 33, basté, y á Barcelona, Hospital 2 y 4.

Lo preu dels encarrechs es módich.

Lo recader compta ab totas las garantias exigibles.

AVIS

La Camiseria de JOSEPH MARTORELL, s' ha trasladat del Arrabal Santa Anna, núm. 10, al carrer de Monterols, núm. 40.

Gran novetat en corbateria, géneros de punt botons y gemelos para camisas.

Se confeccionan calsetets, camisas, colls y punys.

Especialtat en la mida

LLIBRES

Poesias, de D. Eugeni Mata y Miarons.—Una pesseta, 'l tomo.

Rosari del cor, poesias de D. Francisco Gras y Elias.—Daes pessetas, lo tomo.

Se venen en l' Imprempta d' aquest diari.

COLEGI DE 1.ª Y 2.ª ENSENYANSA

DE

NTRA. SRA. DE MISERICORDIA

DIRIGIT PER

D. Joseph Maria Domingo

Llicenciat en Ciencias

Reus.—Arrabal alt de Jesús, 44.—Reus.

Lo dia primer de Juny doná principi un cursat preparatori pera l' examen d' ingres indispensable als que desitjin cursar lo Batxillerat.

Durant l' istiu continuarán ebertas las classes de Pár-

PASTILLAS FONT
Cloro-Boro-Sodicas á la Cocaína y al Mentol

Son lo millor remey en las laringitis catarrals en general, amigdalitis y faringo-laringitis, tant exudativa com ulcerosa y granulosa; tos faríngea, ronquera, afonia y en general en las inflamacions de la gola, etc.

Dipòsit general. Farmacia de A. SERRA.—REUS.

De venta en totas las bonas farmacias y principals droguerias.

vuls, Elemental Superior y las especiales para Senyorotas de 8 á 9 y de 12 á 1.

Lo dia 15 del próxim Setembre s' obrirà la matrícula pera las classes de 2.ª ensenyansa, comers, dibuix, pintura, gimnasia, solfeig y música vocal é instrumental; totas á cárrech de reputats Professors.

Existeix també en lo Colegi la Sucursal del Seminari de Tarragona.

Director espiritual lo Rvmt. D. Pau Cesari.

Professor de Religió lo Rvmt. D. Joan Rius.

Los resultats en la ensenyansa son positius, la educació cristiana y 'l tracte ab los pensionistas es de familia, procurantlosi una alimentació abundant y nutritiva.

S' admeten pensionistas, mitj-pensionistas y externs.

Reus 27 de Maig de 1900.

Telégramas

Madrid 9.

La «Gaceta» publica una real ordre de Governació aprobant los models de la carpeta d' expedients y del llibre-registre d' accidents del treball.

—Comunican de Tamarit que una horrosa tempestat va causar ahir danys de consideració en molts pobles de la provincia de Osca, arrasant totas las viñyas y destrossant los olivers.

A Alcampel la pedregada va rompre més de 150 mil teulas.

Se diu que hi ha desgracias personals.

—La Reyna ha ordenat á la Comissaria Regia de París, que entregui á cada obrer que arribi á París comissionat pel Govern, 20 franchs á compte seu, pera que puguin comprar un recort pera las sevas familias.

—Un despaig oficial participa haver mort á Nimes lo viscónsul d' Espanya en aquella població.

—La Societat Astronómico de Fransa, per indicació d' en Flammarion, ha nombrat individu de la mateixa á n' en Garcia Alix.

París, 9.

Telegrafien de Roma que s' ha celebrat l' enterro y 'ls funerals del rey Humbert.

A la comitiva, lo rey Víctor Manel III seguia darrera 'l fétre.

Als funerals ha oficiat l' Arquebisbe de Génova.

Després s' ha tancat lo panteó pera arreglarlo, abans de donar entrada al públich.

Quan la comitiva s' dirigia cap al panteó s' ha produït un gran pánich á causa de que la multitud ha desfet lo cordó de tropa, atropellantse en gran confusió los uns als altres.

Moltas senyoras y noys han sigut trepitjats per la multitud esbojarrada que corria sens norma fixa, dominada pel espant y sense que pogués atinar lo motiu que aixís l' havia posada en desordre.

Després de no pochs treballs, las tropas han pogut asserenar los ánims espavordits; y s' han donat tot seguit á la feyna d' aussiliar y recullir los ferits, essent conduïts los més graves als hospitals.

Durant l' esvalot, los prínceps y representants estrangers que acudían á la ceremonia, tement que fos un nou atentat contra 'l successor d' Humbert, s' han apinyat al vol del nou Rey.

Lo príncep Nicolau de Montenegro, sogre del Rey, ha desenvaynat lo sabre en actitud amensadora; los generals que 'l voltavan han fet lo mateix, disposats també á respondre á qualsevolga agressió.

Mentres ha durat l' esvalot, á pesar de las grans proporcions que ha adquirit, lo Rey no ha abandonat un moment la seva solemne actitud tranquila.

—Telegrafien de Roma que 'l Rey Humbert ha deixat una fortuna de 30 milions de liras.

Cada any estalviava un milió, que l' invertia en comprar fincas.

—Lo «Daily Express» ha rebut un telegrama de Llorens Marquez, fetxat lo dia 8, anunciant que 'ls boers van rebutjar á 5,000 inglesos que tractevan d' apoderarse de Rustemberg, tenint la mateixa sort als combats lliurats entre Izurnot y Rustemberg.

—Londres.—Segons un telegrama del general Roberts, aquest tem que la guarnició de Elands-River que mana 'l coronel Hoare, hagi sigut capturada pel comandant Delarey.

—Londres.—Un despatx de Shanghai diu, que 'ls embaixadors se negan á marxar á Lien-Tsin, per considerarho més perillós que continuar á Pekin.

Afegeixen los despatxos, que á Pansitung han sigut degollats 7 misioners y molts cristians.

Imp. C. Ferrando, Plassa de la Constitució, 7.

MIRACULOSOS CONFITS

O INJECCIÓ ANTIVENÉREOS
Y ROOB ANTISIFILITICH

COSTANZI

A. SALVATI COSTANZI
Carrer Diputació, 135,
Barcelona

Ne pocs envejosos sufren grandement per lo favor cada dia més creixent que mereixen del públich de totes nacions los Re-meyes Costanzi, que han curat mils de malalts de venéreo y sífilis encare sent sos mals crónichs de més de 20 anys. Dits medicaments son d'efecte tan maravellós pera 'ls estrengiments uretrales, que en 20 ó 30 dias están totalment curats, evitant además las perillosas candelillas. En dos ó tres dias será radicalment curada la purgació recent y en cinch ó sis dias la crónica y gota militar. Inmillorable pera las úlceras y fluix blanch de las donas, arenillas y catarros de la vejiga, escosores uretrales, calculs, retencions d'orina y demés infeccions genito urinarias y especialment la sífilis encare que sia hereditaria. Pera la curació de la sífilis, lo Roob ha donat probas patents d'una superioritat incontestable sobre tots los antisifilitichs fins ara coneguts, porque es l'únic que no conté loduro de potasio ni cap sustancia Mercurial. Per lo contrari, la missió del Roob estriba precisament en contrarestar los efectos de tals sustancias, tan desastrosos pera la salut, ja que com es sabut causan malalties no molt fàcils de curar. Lo Roob te además la ventatja de poderse usar ab profit en cualsevol mes del any. Als incredols se 'ls hi admet lo pago una vegada curats, previ lo tracte especial y exclusiu ab l'inventor. Carrer Diputació, 135, Barcelona.— Preu de la Injecció Costanzi, pessetas 4. Preu dels Confits antivenéreos pera quíns no vulguin usar injeccions, pesseta 5. Roob antisifilitich, lo Frasco, pessetas 4. Pera provincias afegir pessetas 1'00. Dits medicaments están de venta en totes las Farmacias. A Reus en la Farmacia de D. Anton Serra, Arrabal de Santa Anna, 80, en la del Dr. Carpa y en la Broguería de D. Francisco Freixa Plassa de Prim, 1.

Interessant als viticultors

CARTILLA RÚSTICA

PERA US DEL CULTIVADOR

DE LA

VINYA AMERICANA

PUBLICADA

Per la Redacció de «El Labriego»

Vista la bona acullida que ha merescut la primera edició d'aquesta CARTILLA RÚSTICA impresa en idioma català, tota vegada que s'vegó agotada en un breu espay de temps, la Redacció de «El Labriego» cregué convenient procedir á sa reimpressió al castellá, degudament aumentada.

Dita CARTILLA la forma un volumen en 8.º major de 140 pàginas y s ven al preu de 6 rals l'exemplar en aquesta impremta.

LA GRESHAM

COMPANYIA INGLESA DE

SEGURS SOBRE LA VIDA

Y DE RENTAS VITALICIAS

FUNDADA A L' ANY 1848

Polissas indisputables.—Beneficis Capitalisats.
Primas molt moderadas.

LA GRESHAM te constituhit lo dipòdit exigít per las Lley-fiscals vigents com garantia pera sos assegurats á Espanya.—Oficina pera Catalunya, Plassa de Catalunya, 9, acera de la Ronda de la Universitat, Barcelona.— A Reus dirigirse á D. LLUIS DE PEDRO, Plassa de Prim.

LA PALATINE

Companyia inglesa de

Segurs contra incendis, esplossions y accidents.

Capital: 34.000.000 de pessetas

Oficina pera Catalunya, Plassa de Catalunya 9, acera de la Ronda de la Universitat.—Barcelona.

Comissionat a Reus, D. LLUIS DE PEDRO, Plassa de Prim

Societat general de transports marítims a vapor de Marsella

Surveys del mes de Agost de 1900

Línea directa pera 'l Rio de la Plata

Sortirán de Barcelona directament pera Montevideo y Buenos-Aires los magnífichs y rápidos vapors francesos

lo dia 11 de Agost lo vapor «Espane»
lo dia 21 de » lo » «France»

Consiguataris á Barcelona, RIPOL y C.ª, Plassa de Palácio.—Barcelona.

« Sífilis »

Curació absoluta y radical de la SÍFILIS en breu plasso, en lo

SANATORI PERA SIFILITICHS

Carrer Major de la Bonanova, núm. 74

San Gervasi, Barcelona.

Pera més informes, Dr. Abreu, carrer de Vergara, número 10, primer, Barcelona, ó en lo mateix establiment, al administrador Sr. Rumiá.

ALTAS

BAIXAS

pera la contribuició

Se 'n venen en la Imprempta d'aquest diari.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUÏSSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

Ferrocarril econòmic de Reus á Salou

Servey de trens

que regirá desde 11 de Juliol de 1890.

SORTIDAS DE REUS

A las	4'10	matí
»	5'45	»
»	7'20	»
»	8'09	»
»	9'00	»
»	10'48	»
A las	12'35	terde
»	2'32	»
»	3'14	»
»	3'56	»
»	4'38	»
»	5'20	»
»	6'02	»
»	6'44	»
»	7'24	»

SORTIDAS DE SALOU

A las	4'56	matí
»	6'30	»
»	7'21	»
»	8'10	»
»	10'01	»
»	10'49	»
A las	2'33	terde
»	3'15	»
»	3'57	»
»	4'39	»
»	5'21	»
»	6'03	»
»	6'45	»
A las	7'25	nit
»	8'15	»

Servey de trens combinats desde la Closa de Mestres á la estació.

SORTIDAS DE LA CLOSA DE MESTRES

Matí: 5'40, 7'12, 8'00, 8'45, 10'40.
Terde: 12'30, 2'15, 3'10, 3'52, 4'34, 5'16, 5'58, 6'40, 7'20.
Lo tren que surt de Reus á las 4'10 del matí y 'l que surt de Salou á las 8'15 de la nit no tenen enllás ab lo tranvia.